

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE

Egy évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

Egyes szám ára 4 kr.

10 Lr — kr.
5 " 50 "
1 " — "

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többesr hirdetések aiku szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 50 kr

Az oratoriumi emléktábla.

Történeti eseményekben gazdag, de emlékeztető jelekben és megjelölésekben szegény városunk, dacára egy nem épen hazafias klikk erőszakoskodásainak, lassanként gazdagodik olyan művekkel, melyek a mult magasztos eszméit vannak hivatva kegyeletesen megőrizni.

Egyrészt szomorú dolog ugyan, hogy minden alkalommal hatalmas küzdelmet kell kifejtteni úgy a városi közgyűléseken, mint a főispán elnöklete alatt folyó értekezleteken s különösen a vezető férfiaknál sokszor igazán megdöbbenve kell konstatálni a hazafias kegyelet hiányát; másrészt azonban a polgárság hazafias elemére, de különösen a nemzet jövőjére az ifjúságra támaszkodva, mégis nyugodtabban lélezhetünk fel s nyugodtabban nézhetünk minden olyan küzdelem elé, melynek célja a nemzeti érület nagyobb történelmi tények emlékének megörökítésével fejleszteni.

Heves viták, nehéz harcok eredménye az a határozat, mely szerint a kollegium elé szabadság-oszlop fog emelteni.

Eltekintve e kérdés különféle, már alaposan megvitatott ágazataitól, örömmel kell rajta kifejeznünk. De szívünk érzelmeit tárjuk ki, midőn annak egész melegével üdvözljük azt a másik mozgalmat, melynek célja az **oratoriumi emléktábla** leleplezése.

A kollégiumi ifjúság kebeléből indult

ki az eszme. Egy nap alatt már befészkelte magát minden ifju szívébe s nem lehet onnan sem szép szóval, sem erőszakkal eltávolítani.

Áradozó szavakban dicsőíthetnénk ezért az ifjúságot. Száz meg száz szép frázisban elmondhatnánk, hogy mit érdekel ezért. De csak annyit monunk, hogy ez alkalommal sem csalódtunk benne. Lelkes, hazafias és derék volt — az is lesz mindig.

Jól esik nekünk, hogy a város közönsége megértette és méltányolja ezt a mozgalmat.

Az a hely, a hol 1849-ben a küzdő nemzet sorsát intézték, hol a magyar nemzet későbbi vértanui vetették mérlegbe mindazt, a mi a haldokló hazát új életre keltheti, honnan aztán dicsőséggel vonultak be az ország fővárosába, lehetetlen, hogy jeltelenül maradjon.

Igaz, hogy dicsősége lett volna az ifjúságnak az eszme felvetése mellett az is, ha önerejéből, saját filléreiből állította volna oda azt a kegyeletes emléket; de az összhang kedvéért sokkal jobban van az úgy, hogy az ifjúság ügyét felkarolja a nagy közönség is. Mert az a történet, melynek emlékét az az emléktábla meg örökíti, nemcsak a főiskolára, hanem az egész városra áraszt fényt és dicsőséget.

Az a trikolor, mely ott a Kossuth utcán leng, ennek a tanubizonyosága. És jól esik a mi szívünknek ezt köztudomásra hozni.

Talán azt a klikket, mely annyi közönséggel szokta nézni az ilyen mozgalmakat, szintén megindítja s elismerteti, hogy a hazaszeretben az önérdékeket félre téve »egygyé« kell lenni.

Az az ünnepség, mely július 8-ikán a nagyerdei pavillonban fog lefolyni: bizonyára nagy sikerrel fogja ez eszmét kifejezésre juttatni.

De egy másik eredménye is lesz. Azt a kapcsolatot, mely az ifjúságot e város közönségével ösidők óta összeköti, bizonyára még szorosabbá fogja tenni s kifejezést ad annak, hogy az ifjúság nemzeti érülettel duzzadó eszméit, e város mindig megérti s készséggel siet tette változtatni.

Ezek az erkölcsi sikert előre biztosítják. Az anyagi siker Debreczen város közönségétől függ. Mi hisszük, hogy ez most is fényes lesz. Megköveteli ezt maga az ügy, megköveteli Debreczen város reputációja.

Annak az emléktáblának ilyen körülmények között diszesnek kell lenni. Mert az ifjúság rávezetheti egy egyszerű márványdarabra, hogy filléreiből készítette a nagy idők emlékére. Debreczen város közönségétől azonban joggal várható el, hogy áldozatkészségét csak oly művön hirdesse a jelennek és a késő utókornak, a mely hiven tükrözi vissza e nagy magyar város áldozatkészségét,

S. B.

Hires méregkeverő asszonyok.

(A zsebelyi bűnpör alkalmából.)

— A „Debreczen« tárczája. —

Egy hete folyik a délvidék egyik jelentéken falujában garázdálkodott méregkeverő női banda feletti végtárgyalás s nem sokára ítélettel bellebbeztetnek a fegyházba, hol a hőmező-vásárhelyi méregkeverő asszonyok, a Jáger Marik és Csordás Lidik várják a harmadbírósi ítélet kihirdetését.

Minden évnek megvan a maga mérgező női szövetekezete s bizonyos, hogy sok helyről kapnánk hirt ilyenek működéséről, ha a félelem le nem közné a nyelveket.

Látjuk e bűnpörben is a félelem működését: a méregkeverő mester, Korin ellen nem mernek a tanuk vallani, pedig már ártalmatlanná van téve. Még mindig tartanak attól, hogy a börtönből is átnyulik keze és mérget tölt az ellene bizonyosságot tevők ételébe, italába.

Meggyőződéssem az, hogy az ország sok vidékén lehet ilyen méregkeverő banda s ha a belügyminiszterium gondosan kinyomoztatná, igen sok helyt fedezhetne fel hasonló jelenségeket.

Hiszen egy csomó magyar népdal szól arról, látszólag tréfásan, hogy »ki az urát nem szereti«, miféle jót főzön, süssön neki;

vaz elsőől megbetegszik, a másiktól halva fekszik, harmadiktól kiterítik.«

S valóban ez ártatlan tréfás népdalok sok asszonyt csábítottak arra, hogy a gyűlölt férjet elvegyék láb alól ilyen kényelmes főzetek segítségével. A falu asztalosa, ki egyúttal halottkém is, sohase kutatja, mily módon halt el a kevéssé gyászolt férj, hanem kiméri a koporsót s a titok a föld alá kerül. Az özvegy aztán megpróbálkozik a második férjvel s ha azt se szereti, az is az első sorsára jut.

A nő, gyöngébb fizikai erejénél fogva szinte utalva van boszuállása vagy gyűlölete kielégítésében a természet azon titkos erőire, melyek erőszak nélkül működnek. Erdő és mező, a föld felszine és belseje ezer oly eszközt ad kezébe, melylyel a gyöngé hatalmassá lesz s a durva erejű férfit lábai elé terítheti. A kutyatej, a farkasalma, a kecskerágó és más közönséges növény minden mezőn megterem: csak nedvét kell megvenni, vagy gyökerét, gyümölcsét, magvat megszedni s kész a gyilkos eszköz.

Az elpusztítandó férfi gyanútlanul veszi be ételében, italában; nem válogat, mikor a munkából fáradtan visszatér s »homlokát leterli porlepett ingével«, halált eszik az eléje tett soványka vacsorából.

A nők az ó-kortól kezdve foglalkoztak méregkeveréssel: minél elnyomottabb társadalmi helyzetben voltak, annál sürűbben. A

Medeák minden nemzet történetében sürűn előforduló jelenségek, talán az egyetlen zsidó népet kivéve, melynek asszonyai erőszakosak, hőselekküek voltak.

Az ó-héber nép történetében előforduló női alakok hadat vezetnek, kardot forgatnak, mint Deborah, vagy az elenség vezérét becsalogatják magukhoz és gyilkokkal verik át, halántékába szöveget vernek, mint Sisera hadnagyának, vagy fejét veszik, mint Holofernesnek, de nem mernek znek. Még a kegyetlen Jézabel is csak gyilkolat s ezzel csilapítja tigris vérszomját, mindig nyíltan, s envedélyes vadsággal, de sohase alattomos méreggel irtva.

Indiában, Egyiptomban, Görögországban, Rómában a nő méreggel dolgozik, ez eszköze huzódik végig az egész középkoron az újkorig, hol a Borgiák mérge közmondásossá válik, le egészen napjainkig, hol már a paraszt asszony veszi át a régen hercegnők által kezelt mérget s pusztít vele örült gyűlöletében vetélytársnót, férjet, gyermeket, nehöl szerelemfeltésből, másutt egyszerűen pusztított.

Némely nőnek, ha egyszer sikerült a mérgezés, ez szinte életszükségletévé lesz s lázas képzelete mindig azt keresi, miként pusztíthatna el új áldozatokat, kiknek vergődése élvezet neki. Némelyik még ápolónői gyöngédségre is képes, gondosan hosszabbítja

A képviselőház ülése.

Tegnap — június 28. — Tallián Bela alelnök foglalta el az elnöki széket.

A jegyzőkönyv szokásos hitelesítése után — napirend előtt

Neményi Ambrus terjesztette be a pénzügyi bizottság jelentéseit: az allami italmérsi jövedékről, söradó pótlékról — és szeszadó pótlékról szóló törvényjavaslat tárgyában, melyek napirendre tűzéséről később határoznak.

Pulsky Ágost szintén a pénzügyi bizottság jelentését terjesztette be a pénzügyminiszterium előterjesztését illetőleg: az Osztrák-magyar bank szabadalmának meghosználásáról szóló törvényjavaslat kiegészítése tárgyában.

Szele Kálmán a következő ülések napirendjét illetőleg adott irányzatot:

Ha a t. Háznak nincs észrevétele, azt vagyok bátor javaslatba hozni, hogy a bank szabadalmára és a valutadolgokra vonatkozó összes javaslatok, ezzel a most beadott jelentéssel együtt, a hétfői ülés napirendjére tűzessenek, még pedig úgy, a mint a t. Ház határozata folytán a fogyasztási adójavaslatok a múlt napokban tegnap és tegnapelőtt egy általános vitában vétettek tanácskozási alá, a kérdéseknek ezen csoportjára nézve hasonló eljárás követtessék és a bank, valamint a valuta-javaslatokra vonatkozólag egyáltalános vitát tartson a Ház (Helyeslés.)

A Ház ehhez hozzájárult.

Szerb György ugyancsak a pénzügyi bizottság-jelentését terjesztette be a honvédelmi miniszter — törvényjavaslatáról a honvédmennyiség kibővítéséről. Továbbá benyújtotta az igazságügyminiszter által beterjesztett törvényjavaslat tárgyában megszerkesztett pénzügyi bizottság jelentését, az igazságügyi palotáról és költségeinek fedezéséről szóló 1893. XIII. t.-cz. módosításáról. Együttal az igazságügyi bizottság ugyanerre vonatkozó jelentését benyújtotta.

A javaslatok annak idején napirendre tűzettek.

Thorotzkay Miklós gr. benyújtotta a közlekedésügyi bizottság jelentését a nagytapolcsány-bossány-trencsényi helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában, továbbá a kovácsháza-csabai keskenyvágány helyi érdekű vasut engedélyezésének megtörténtéről a kereskedelemügyi miniszter jelentése tárgyában és végre a pan-

csova-petrovoszellői helyi érdekű vasut tartozékként egyrészt annak fővonala és temesparti vágánya közt létesítendő összekötő vonal, másrészt a vasut végállomásaként tervezett Pancsova-Temespart-állomás engedélyezéséről szóló miniszteri jelentés tárgyában. Annak idején napirendre tűzésük iránt határoz a Ház.

Elnök: Következik a miniszterelnök határozati javaslata a házszabályok módosítására kiküldött bizottság részére adandó utasítás tárgyában.

A mennyiben a képviselőház tagjai közül senki szólni nem kíván, felteszi a kérdést.

A Ház a határozati javaslatot elfogadja.

Szele Kálmán miniszterelnök: Rátkay László összeférhetetlenségi bizottsági tagságról lemondási ügyben javaslatba hozza, hogy a Ház ezen lemondást ne vegye tudomásul, ne fogadja el. Reméli, hogy a t. képviselő ur a Ház bizalma folytán elfogadást nem tartogat és a lemondást nem törtétnék fogja tekinteni. [Helyeslés.]

A Ház ezen értelemben a Rátkay lemondását nem vette tudomásul.

A fogyasztási adójavaslatok kerülnek most sorra. Kossuth Ferencz a pénzügyminiszterrel szemben azt hangsúlyozta, hogy a javaslat egyike sem vívmány. Az adatokból felsorolásával kimutatja, hogy az ország az utolsó 30 esztendőben a fogyasztási adók folytán ötvenhárom millió forinttal károsodott.

Benyovszky Sándor gróf: Rémes összeg!

Kossuth Ferencz a múlt kormányok bűnének rója fel, hogy nagy reményekkel megindult cukoriparunk nem fejlődhetett. Szesztermékeinket kiszorította az osztrák vámon kívüli külföldről. Magyarország milliókkal károsult, de a kormányok mindig csak fejet hajtottak. Itt is csak az önálló vámterület segíthetne. A javaslatokat most sem fogadta el. (Helyeslés a szélsőbalon.) Ausztria engedékenységére csitálja a klasszikus mondást: «Timeo Danaos et dona ferentes.»

Weisz Bertold a sörrel, asványolajjal és cukorral foglalkozott. Szükségessé mondta, hogy Ausztria megszivlelje azt, hogy Magyarország ve'e szemben olyan fél, melylyel ugy kell egyezkednie, hogy mindkét állam érdekei összhangzásba hozassanak. Fejtegette tovább, hogy a javaslat mellett fogyasztási cikkekünk ipara fejlődhetik, s így azt örömmel üdvözli! (Helyeslés jobbról.)

Madarász József nem fogadta el a javaslatokat és visszatért a tegnapi ülés egy epizódjára. Mikor ő pár percre kiment a

Házból néhány jóakaró barátja azt kérdezte: — Hol van Madarász?

Ő tehát megmondja nekik, hogy egy szegény öreg honvéd hívatta ki a folyosóra. Ezért volt odakünn. Nem kívánja, hogy mindenki jelen legyen az egész ülésen a teremben, mint ő, de azt igenis, hogy a ki néhány napra elmarad, az, mint ő teszi, jelentse be az elnököknek. Ezt kívánta jóakaróinak vagy talán nem jó akaróinak elmondani. (Derültség és helyeslés.) Az elnök a vitát bezárta.

Lukács László pénzügyminiszter csak a parlamenti illedelm követelményeinek felel meg, mikor az elhangzott beszédekre felel. Kossuthal szemben elismerte, hogy Magyarország az elmúlt években a fogyasztási adók terén rövidséget szenvedett Ausztriával szemben, de a jelen javaslatokban az átulási eljárással segítettek ezen. Nem lehet azt állítani, hogy azok az államférfiak, a kik a javaslatokat megalkoták, annak idején az ország érdekeit nem tartották volna szem előtt. Az országot szándékosan senki sem károsította meg. Az osztrákok is csalódtak, a magyarok is itt-ott számításukban. Így a czukornál Magyarország csalódott, míg a petrolium ványjánál Ausztria. Különösen a kiviteli prémiummal károsodtak, mert a termelés után fizették a prémiumot, míg a czukorpremiüm legujabb rendezésénél Ausztria rövidül. A szeszfinomítás általánosításának barátja, de azt még nem lehet minden vonalon keresztül vinni. A javaslatot, mely sok hasznos intézkedést tartalmaz, elfogadásra ajánlja. (Helyeslés jobbról.)

A javaslatokat a Ház általánosságban elfogadta.

A részleteknél Lukács pénzügyminiszter meglepően sok módosítást tett, melyeket a Ház vita nélkül elfogadott.

A söradó-javaslat részleteinek elfogadása után öt perc szünet következett.

A szünet után folytatták a részleteket. A Ház látogatottságának jellemzéséről szolgálat e kis incidens.

— Hol a függetlenségi párt? kiált át Rakovszky a néppártról a szélsőbalra.

— Itt vagyunk én és Madarász, felel Kossuth. De hol vagytok ti?

— Mi itt vagyunk hárman Molnár apáttal és Zichy Jánossal.

— Mi is hárman vagyunk Tóth Jánossal, a jegyzőnkkel!

— Ohó, kiált Rakovszky, a ki észreveszi az éppen bejövő Páderi, mi többben vagyunk, mi négyen vagyunk!

Ilyen nagy volt az érdeklődés e fontos javaslatok tárgyalása alatt.

meg áldozata életét, hogy kinjai hosszabb ideig tartsanak csak midőn a végélvezetre, a halálos vonaglás látására készül, adja meg az utolsó nagy adagot és lelke gyönyörködik az áldozat pokoli szenvedései felett.

A női mérgekverők között ilyen típus volt Timm Gesche Margit, ki 1813-tól 1828-ig működött s 15 embertársát küldötte a sirba s meg vagy két lucatot csak azért mérgezett meg, hogy áldozatainak kinszenvedéseiben gyönyörködjék. Midőn vallomásra birtak, végre föltárta fekete lelkét s úgy nyilatkozott, hogy legelső áldozatának, első férjének elpusztítása lelki küzdelembe és lelkiismereti aggályokba került, később azonban oly élvezetevé vált a mérgezés, hogy »kéjjel tudott gonosz tetteket végrehajtani.«

S ez elvetemült nő szorgalmasan járt a templomba, buzgón imádkozott s minden gyilkosság után kibékült istennel, megkönnyebbültést érzett és újra ölt. »Mindig igen elégedett, boldog voltam« — mondá e szép női testbe bujt szörnyeteg. »A mérgezés« — mondja róla a »Pitaval« írója — régen elveszté számára iszonyatoságát. Táplálkozásai cikkeké vált ez az ő számára, foglalkozása, munkává, izgató kedvtelésé és legkedvesebb mulatságává.

Mint ahogy az iszákos, kregy ideig tartózkodik az italtól s meglátva a pálinkát,

minden tagja megremez a vágytól s végül is legyőzetik, így hajtotta őt a vágy a mérgezésre. S legjellemzőbb e részben azon nyilatkozata, melyet tett, midőn második férjét temette:

»Ez már a 21-dik vagy 22-dik hullá, a melyiket a föld alá juttattam; olyan ez nekem most, mintha esküvőre mennék.« A nász kéjes örömet érezte a mérgezőseknél.

A mérgekverő nőkről egyik idegenbe elszakadt honfitársunk, a derék dr. Kohut Adolf, berlini író adott ki pár év előtt érdekes könyvet, melyet annak idején részletesen ismerttettem. A kit a világtörténelem legsötétebb lapjai érdekelnék, vegye elő e lebilincselő érdekességű könyvet s borzadályllyal láthatja, mily nagy volt a mérgekverő asszonyok száma s hany százra megy az áldozatoké, kiket ezek tucatszámra pusztítottak el. Lelkiismeretes gonddal szedte össze szerzőnk az adatokat és a szörnyű tárgyat az előadás szellemességével iparkodik türethetővé tenni. A világ szinpadának legutálatosabb szereplői többnyire mint bájós ifjú nők, vagy javakorukban levő asszonyok lépnek elénk, kezükben a mérgek üvegcséivel, míg lábainknál egész sereg áldozat holtteste hever. Némelyik mérgekverő nőnek királyi, hercegi korona ékíti homlokát, a régiebbek a legelőkelőbb osztályokhoz tartoztak, csak e században kezd a

mérgezés közönségessé valni s jut le a mérgek a legalsóbb néposztály női tagjai kezébe. — Ezer tragédia egy 184 lapra terjedő könyvben, az előadás művészi ügyességével összefoglalva.

A könyv az ó-korban szerepelt híres mérgekverő nőket: Medeát, Cleopatrát, Messalinát, Locustát, Milonia Caesoniát, Pontiat mutatja be, majd a középkor és ujkor híres mérgekkel dolgozó előkelő hölgyeit vezeti elénk, Medici Katalint, Borgia Lucretiát, Monna Tofanát, az »aqua tofana« föltalálóját vezető elénk tetteiben, hogy aztán XIV. Lajos korának híre: Medeát rajzolja: Brinvilliers márkinét, Voisinnét és Vigoureuxnét mutassa be, kiknek mérgekverői közé Luxemburg marsall, a francia hadak fővezére, Bouillon herceg, Sois-ons grófnő, a király rokona és más igen előkelő egyének tartoztak.

Jegado Helent látjuk ezután, kinek 42 ember élete nyomja lelkét s Weiszné Danilow Jankát, ez orosz kalandornőt, ki a 90-es évek elején férjét és inasát s végre midőn 20 évi fogságra ítéltetett, saját magát mérgezte meg, ez utóbbi tettét a törvényszék színe előtt hajtvá végre.

A német mérgekverő nők közül a legérdekesebb jelenség volt Ursinus titkos tanácsos felesége, ki férjét 1800 szeptemberében öli meg s ki 30 évet fegyházban töltvén el, onnan

A bélyegilletékek- és díjak iránt való egyezménytél P s i k Lajos arra kérte a pénzügyminisztert, hogy az osztrák pénzügyminiszterrel, egyetértve erközzölje ki, hogy a Bécsben elhunyt magyar állampolgárok ingóságai után illetéket ne szedjenek.

L u k á c s László kijelentette, hogy ezt az ügyet a kiegyezés kereteibe nem lehet vonni, mert ez Bécsváros hatáskörébe tartozik melybe a Reichsrathnak beleszólása nincs, készséggel kijelenti, hogy a kérdést tanulmányozni fogja, de kötelezettséget ez irányban nem vállal.

A részletekkel egy órára végeztek.

Visontai a gyöngyösi polgármester fegyelmi ügyében interpellációt jelentett be, de nem élt vele, mert úgy értesült, hogy a dolog döntő fordulat elé ért. A Haz hozzájárult, hogy Visontai szombaton tehesse meg interpellációját.

Az elnök indítványára a Haz elhatározta, hogy esütőrtőkönyv és pénteken ülés nem lesz.

A szombaton tíz órakor kezdődő ülés napirendjére tűzték azokat a tárgyakat, amelyek a bizottságok benyújtottak és az elfogadott javaslatok harmadszori olvasását.

Még az elnök a nagymihályi kerületben képviselővé választott A n d r á s s y Géza mandatumát mutatta be. Ezzel az ülés 1 órakor véget ért.

BELFÖLD.

Kossuth ünnep Jász-Berényben. Tudvalevőleg Kossuth Lajos Jász-Berénynek díszpolgára volt. A haza nagy fiának emlékét ma is nagy kegyelettel őrzi Jász-Berény lakossága. Már régebben elhatározták, hogy Kossuth arcképét a város számára megfestetik. Ez az arckép igazán művészi kiviteiben most elkészült s nagy ünnepélyességgel leplezik azt le június 10-én. Az ünnepélyen részt fog venni Kossuth Ferencz, Thaly Kálmán, Madarasz Imre, Toth János, Papp Elek s több országgyűlési képviselő.

Választások — Aradmegyében. A megyei közgyűlésre a terem zsufolásig megtelt. Az összes bizottsági tagok jelen vannak. A főispán jelenti, hogy a Krivány-ügye miatt felfüggesztett tiszviselők lemondásának elfogadásáról szóló határozatot a miniszter jóváhagyta, a miért is kitűzi a választást. Az alispánságra egyedüli jelölt Dálnoky Nagy Lajos helyettes alispán, a kinek egyhangú megválasztását tapssal és éljenzéssel fogadták.

végre kiszabadul és a szentimentális Németországban köztiszteletnek örvend. — Midőn 1836-ban meghal, égit dicsérik temetésén es ártatlan gyermekek kara énekel sirja felett. Ott látjuk a féslett életű Zwanziger Annát, kinek eteteleme a bujálkodás, majd midőn más nem inkerli, az emberölés izgatja egyedül, míg végre 1811 szeptemberében vérpadra nem lép. Ruthardt Nanette, elvetemült szerelemgyermek szintén ferjén próbálja ki a méreg hatását, hogy a házasság nyűgét a szabad élettel cserélje fel. Krafiné Schütz Vilma foszforral öl és 1854-ben pallos alatt gördül le feje; az oldenburgi Brockmann Margit 1852-ben alkalmazza az arsenikumot atyja, nővére és fivére ellen, hogy ezek kipuhtatásával a családi vagyont egyedül ő örökölje... Ezekon kívül egész soroza lép elénk a német, az angol, svájci és egyéb nemzetiségű méregkeverő nőknek, kik sorában egyetlen magyar születésű szerepel: Telekesi Ebergényi Julia, alapítványi hölgy és színésznő, ki kedvesének, gróf Chorinszky főhadnagynak ártatlan kedves nejét mérgezte meg, hogy bűnös viszonyát törvényesítse.

Valóban, a zsebelyi méregkeverőnők, zép óráre tekintetnek vissza: császárnék kezdik meg a sort az ó-korban, közönséges pornók végezik századunkban. Ez is a demokratikus koráramlat szüleménye.

Dálnoky Nagy Lajos székfoglalójában hangsúlyozza, hogy vallási és nemzetiségi különbséget nem ismerő egészséges közigazgatásra törekszik és mindenben a megye érdekeit tekintti. A nemzetiségek jogos kívánalmait figyelembe veszi. (oláhok éljenek) A törvényhatóságtól ellenőrzést és együttműködést kér. Arvaszéki elnöknek egyhangulag Nachtrabél Gyula ülnököt választották meg, megyei főügyésznek pedig Keresztes Gyulát, az aradi függetlenségi párt volt elnökét, Szathmáry Béla alügyészszel szemben. Főjegyzőnek Schill József aljegyzőt választották. Az üres álasokat Julius hóban töltik be fokozatos előléptetéssel. A választások eredménye általános téstést keltett.

A miniszterelnök Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök tegnap d. u. hivatalos ügyekben Bécsbe utazott, honnan ma estére visszavárják Budapestre.

A közokt. miniszter — uton. Wlassics Gyula vallás- és közokt. miniszter tegnap este Csáktornyára utazott, hogy az ujonnan épült állami polgári iskola felavatási ünnepélyén részt vegyen. Onnan egyenesen Bécsbe megy, hogy szombaton Goldis és Sevü ujonnan kinevezett püspököknek Schönbrunnban végbemenendő ünnepélyes eskütelésénél közreműködjen. Bécsből a miniszter vasárnap tér vissza Budapestre.

Az országgyűlési- és 48-as párt tegnap este 6 órakor Kossuth Ferencz elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen a képviselőházban szombaton tárgyalandó javaslatokkal szemben a párt fentartotta ismert álláspontját. A hétfőn tárgyalás alá kerülő bankszabaddalmi stb. kérdésekben a párt az önálló nemzeti bank felállítását követeli és ehhez kívánja idomítani a többi javaslatokat. A párt megbízásából a képviselőházban Komjáthy Béja fog felszólalni. A regnikolari-bizottságba Kossuth Ferenczet jelölte a párt.

A néppárt és a szociáldemokraták. A múlt vasárnap a néppárt Soroksáron népgyűlést tartott, a melyen több néppárti képviselő is részt vett. A szociáldemokraták is fel akartak e gyűlésen szólni, de Zichy Aladár gróf, a gyűlés elnöke szónokuknak nem engedte meg a beszédet. A szociáldemokraták most ugyanazzal a napirenddel, mint a néppárt, jul. 2-án új népgyűlést tartanak, melyre a következő felhívást bocsátották ki:

Munkások! Polgárok!

Ma egy hete a néppárt népgyűlést tartott községünkben. A gyűlés nyilvános volt, de azért a néppárti gyűlés vezetői nem engedték meg, hogy hazugságaikra ott a hely színen válaszoljunk. A ki tehát meg akarja ismerni a néppárt igazi céljait, a ki meg akarja tudni, miért nem merik a néppárti gyűlésen a szociáldemokratákat beszélni hagyni, az eljön gyűlésünkre.

Jó megtorlás, hogy a népgyűlésre meghívták Zichy Aladár gróf és Molnár János néppárti képviselőket is.

KÜLFÖLD.

Belgiumban tegnap kezdtek meg a szociálisták fenyegetésük be váltását. Az a nagy elkeseredés, melyet a választó reform keltett és az az elszántság, amelylyel a reform megakadályozását elhatározták, kitört a belga képviselő az tegnapi ülésén, a hol a modern parlamenti életben már megszokott dolgokat is lefőzték. Az elnök és az egyik klerikális szónok összevissza verekültek a kamrából, mert az egyik szociálista képviselő mindent a fejükhöz vadosott, a mi csak kezeügyébe került. A képviselőház ülés termét katonasággal üritették ki és a szociálisták felszólították a katonaságot, vonuljanak velük a miniszterek ellen. Az utca népe izgatott, a katonaság koncentráva van, a szociálisták nap-nap után fenyegetőznek és véres forradalmat hirdetnek, szoval ha a kormány megmarad eredeti elhatározása mellett, akkor július 5-én, amikor megkezdik a választó-ja-

vaslat tárgyalását, nagy zavar lesz Belgium fővárosában.

Olaszországban a Pelloux-miniszterium az az erőszakoskodása kelt fölháborodást, a melylyel rendeleti uton léptet életbe egy törvényt, a melyet a képviselőház nem akar elfogadni. A miniszterium paratái azt az ismert mondást hangoztatják: salus reipublicae suprema lex esto.

Azt be kell ismerni, hogy Olaszország jöléte szükségessé tette a kifogásolt törvényjavaslatot, de kérdés, vajon helyesen járt-e el a kormány, a mikor rendelettel lepteti életbe. Igaz, hogy heves volt az obstrukció, de valószínű, hogy a néhány republikánus és szociáldemokrata képviselő obszruálása ellenére is szigoruan alkotmányos uton lehetett volna a törvényjavaslatot törvénynyé tenni. Ha a kamara újból összeül, a Pelloux miniszteriumnak sok heves támadást kell kitartania és a legutóbbi erőszakossága után nem számíthat arra, hogy mint eddig, most is valamennyi alkotmányos párt védeni fogja a szélsőbaloldal ellen. A mérsékelték is rossz néven veszik a kormány eljárását. Egyelőre még támogatják a Pelloux miniszteriumot, de nem azért, mintha valami jót várnának tőle, — hanem mert nem akarják, hogy a szélsőbaloldal győzedelmeskedjen.

Táviratok.

A franciaországi események.

Rennes, jun. 28. A haditörvénysek, a mely a Dreyfus-pórt tárgyalni fogja, következőké alakul meg; elnök: Jouaust hadmérnök-ezredes, tagjai: Brongniart, Bréon, Profitet és Merle tüzérőrnagyok, Parfait és Beauvais századosok.

A török-szerb konfliktus.

Szent-Pétervár, jun. 28. A Herald ezt írja: A nem békés hajlamu külföldi sajtónak egy része, a szerb-török háttáron történt legutóbbi sajnálatos eseményeket arra próbálják felhasználni, hogy Oroszországnak Ausztria-Magyarországhoz való viszonyát megzavarnak tüntesse föl. Arra utalnak, hogy a két nagyhatalom a Balkán félszigeten egymástól független, ellenkező természetű diplomáciai akciót indított. Hogy a szerb-török konfliktus körül tamadó legendákat csirájukban elfojtsuk, a következőket közölhetjük: A mint nyívanosságra jutottik a szerbek és törökök között tamadt véres összeütközések, Muraviev gróf külügyminiszter azonnal utasította a belgrádi orosz diplomáciai képviselőt, hogy a szerb kormányal barátságos lépést tegyen. A belgrádi osztrák-magyar képviselő Goluchovskij gróf külügyminiszter utasítására azonnal csatlakozott orosz kollegájának ehhez az eljárásához. Mind a két diplomata egybehangzó előterjesztést tett. Ugyanez történt Konstantinápolyban is. Oroszország és Ausztria-Magyarország tehát pirhuzamosan jártak és járnak el. Oroszországnak és Ausztria-Magyarországnak a Balkán illető megegyezése tehát ezuttal is bevált és a német birodalom békés politikájával együtt tartós, hitos békét enged remélni.

Az olaszországi események.

Róma, jun. 28. A kamarának ma délelőtt a tengerészeti költségvetést kellett volna tárgyalnia. Bonacci képviselő mindjárt a megnyitás után az ülés felfüggesztését indítványozta, mert első sorban a királyi dekrétum ügyében kell határozni. Laciva közmuvelőügyi miniszter kijelentette, hogy a kamarára bizza a döntést. A kamara erre elhatározta az ülés felfüggesztését délutánig.

A amara delutáni ülésén Pelloux miniszterelnök benyújtotta a politikai rendszabályokról óló királyi dekrétumot és kérte, hogy a dekrétumot ugyanahhoz a bizottsághoz utasítsák, mely a politikai rendszabályokról szóló törvényjavaslatot tanulmányozza.

* **Debreczen utcái.** E czímen, egy c u l t u r m é r n ö k tollából közölt cikkünk érdekeségénél fogva általános feltűnést keltett. E cikkre vonatkozólag vettük ma a következő levelet:

Tekintetes Szerkesztőség!

Egy c u l t u r m é r n ö k Debreczen utca-nev. írott ismeretesben Magas és Domb-utcákról azt állítja, hogy ezek igen régi elnevezések, amelyeket domborzati viszonyuktól kaptak. Czikkirónak ez utóbbi állítása csakugyan alapos, amennyiben annak a keletről nyugatra hajló lejtőnek, amelyen Debreczen város régi belterülete fekszik Dombutca közepe és Magas-utca keleti része a legmagassabb pontja: 121. 40. és 120. 56. méter a tengerszín felett. De téves föltevés az, mintha ezen elnevezések igen régiek lennének. Mert még a folyó század elején mindegyik utcát másként hívták, sőt D o m b u t c z a 1815 előtt még meg sem volt. Az 1811-iki nagytűzvész után nyitották ki ezt az utcát az Ótmalom-utca és Burgondia felől egymáshoz közelítő két zug összekötésével, a mely zugokat akkor T e r j m e g u t c z á n a k neveztek. A régi 168 (Vasvári F. tulajdona) és 183 (Vas János tulajdona) számú telkeken keresztül szakitották össze e két zugot egy utcává. — E t e l k e k a mai 10, 12, és 11. 13 számú u d v a r o k helyén voltak. M a g a s utcát Burgondiától Kigyó-utczáig Ő t m a l o m z u g j á - n a k vagy utcájának nevezték. Ibrá yi Farkas kir. biztos az 1813—14—15 években folyt nagy városrendezéskor Ótmalom-utczából a Kocsza árvák háza mellett (ma a magas-utczai 17. sz. ház) délfelé kiágazó zugot is szeretne volna meghosszabbítani Czegléd (Kossuth) utcáig, de — sajnos — ez a terv megbukott. Helyette az Ótmalommal szemben, szintén délfelé nyíló másik zugot, Tömösvariné zugját kötötték össze az imént említett zuggal. Így létesült a Szegletes, illetőleg Zápolya utca. Ugyanekkor egy szűk átjáró közt nyitották Czeglédre a Balázi Andrásné malmostelegjén (ma Kossuth-utczai 60. sz. telek) keresztül.

Helyreigazító soraimat szíves rendelkezésére bocsátva, vagyok a Tekintetes Szerkesztőségnek

Debreczen, 1899. jun. 24.

Öszinte tisztelője

Zoltai Lajos.

* **A kolozsvári halálos párbaj.** Az Oberschal Pál elleni végtárgyalásról a következő részleteket írja kolozsvári tudósítónk: Már a bizonyító eljárás folyamán a felolvasott egyhangzó tanuvallomások teljesen az Oberschall javára döntötték el a per sorsát, úgy hogy maga az ügyész is a btk. 91 §-ának az alkalmazását kérte, felsorolván az enyhítő körülmények egész halmazát. Az ügy a teljesen egybehangzó tanuvallomások következtében annyira tisztán állott a bírak előtt, hogy Oberschall védelmére már semmit sem tartott ünnepségné felelni. Rövid tanácskozás után kihirdette az elnök az ítéletet, amelyben ügyész és vádlott megnyugodott. Miután az elnök az ítélet jogerősségét konstata, halk éljenzés volt hallható a közönség sorában. Az ítélet legfőbb indokai a következők: Oberschal a legbrutálisabb sértést, a mely férfit érhet, nyilvános helyen oly bánalmazásban részesült, a melynek esetében a törvény a legmesszebb menő önvédelmet biztosítja. Nem volna igazságos súlyosan büntetni Oberschalt, a ki az önvédelem jogával nem élve, a társadalmi előítéletek kényszerítő hatása alatt saját életét kockáztatta és a tanuk vallomása szerint célzás nélkül, tehát nem készakarva lötte le ellenfelét. Enyhítő körülmény még, hogy 22 napig gyógyuló sérüléseket szenvedett, valamint az, hogy a szenvedett sértést követő 24 óra belül, tehát erős felindulásban követte el a párbaj

véségét. Súlyosbító körülménynek nem volt betudható a pisztoly választása, mert a szenvedett erős vérvesztés következtében a kard forgatására képtelen volt. Ezek alapján a büntetésnél a 91 §-t kellett alkalmazni.

* **Egy hölgy — aki csal.** Ez ugyan ritka dolog, de azért mégis előfordul. Megcselkedte ezt Kovács Julianna is, kit most a debreczeni kir. törvényszék körözlet. Kovács Julianna 35 éves hölgy. Személyleírása már benne van a Rendőri Közlönyben. Eredményes nyomozás esetén a debreczeni kir. törvényszék értesítendő.

* **Csavargó koldusok.** Nem kevesebb, mint négy csavargó idegen mesterlegényt fogott el ma a rendőség, kik házról-házra járva koldultak. Persze ezek az idegen nyári koldusok a legveszedelmesebbek, mert az egész világ a hazájuk és így, a hol valamit megcsiphetnek, minden lelkiismereti furdalás nélkül sájtítják. És ezekből a lopásokból gyártódnak majd azok az érdekes kalandok, melyeket sok fantáziával föleresztve fognak majd egyszer elregélni a korcsmák asztalánál a meglelt munkások vasárnap délutanonket. Valamennyi így kezdődik és végződik: mikor én világot próbáltam. Egyelőre azonban rendőség éber szemmel kíséri az ily világot próbáló mesterlegények útját.

* **Mit beszél Petőfi szelleme?** A „Rejtelmes Világ” című spiritiszta újság legutóbbi számában a lap egyik olvasója a következőket mondja el, hogy egy sikerült asztaltánczolatás után, milyen diskurzust folytatott nagynénje, nagybátyja, azután Petőfi Sándor szellemével.

A múlt év tavaszán egy ülés a t nagy-néném szel'eme volt jelen, a mikor is arra kértem, hogy küldené el Ferencz nevű nagybátyám szellemét is aki evang. p p volt és szerencsésül halállal mult ki. Másnapra ígérte hogy elhozza magával. A jelzett időben csakugyan megmozdult az asztal és folyton édes anyám felé hajongott.

Kértem, hogy nyilatkozzék és mondjon valamit. Ugy látszik azonban, hogy erre nem volt képes, mert nagynéném szelleme jelezte helyette, hogy nagyon rosszul lát. — Ekkor eszembe jutott, hogy édes anyám elbeszélése szerint nagybátyámnak Petőfi, a nagy költő, Pápan iskótarsa és benső barátja volt.

— Visszatud-e emlékezni Petőfira?

Az asztal gyengén inogni kezdett, még pedig hosszabb ideig, végre két emeléssel jelezte, hogy nem.

Ekkor édes anyám szólt közbe:

— Dehogy nem emlékezel, hiszen Petőfi szülő házuunknál gyakori vendég volt, mikor a kollegiumban együtt tanultatok.

Erre jelezte, hogy most már emlékezik, majd megígérte, hogy felkeresi és már másnap 7 órára el fogja hívni. Természetesen kíváncsi voltam a történésekre. Másnap pontban 7 órakor tényleg megmozdult az asztal és a mozgató erő Petőfi Sándor szellemének nevezte magát. Hozzáintézett kérdéseimre azt felelte, hogy boldog, szívesen jött el, sőt eljön máskor is (ezt az ígéretet azonban mindekkoráig még nem váltotta be), mert azzal, hogy elhívtam, nyugalmat nem zavartam meg. Ezután kijelenti, hogy nem természetes halállal mult ki. Azon kérdésemre, hogy: hol van a sirja, ezt válaszolta:

— Segesvárott.

Erre kértem, hogy mondjon valami szépet jegyzeteim számára. Megszakítás nélkül, gyors egymásutánban ezeket mondotta:

— Pony lovam ha élne és én megsmogathnám, boldog férfi és jó katona gyerek volnék!

A legközelebbi séance alkalmával Petőfi Sándor valószínűleg ki fogja jelenteni, hogy valami szédelgő tulvilági szellem élt vissza nevével s az mondá a fentebbi szörnyű szellemességeket, minőkre ő még világi életében nem volt képes. Mert hogy hasonló szédelgések történnék a szellemek birodalmaiban is, azt a „Rejtelmes Világ” már több ízben bebizonyította.

* **A Vöröskereszt-Egylet mulatsága.** A Vöröskereszt választmánya által rendezett tanczestély tegnap este zajlott le a nagyterdei Vigadóban. A mulatságon Debreczen intelligens közönségéből nagyon sokan vettek részt. A Magyar Testverek zenéje mellett vidám hangulatban folyt a mulatság. A jelen voltak közül tudósítónk a következő hölgyek névsorát jegyezte fel.

Asszonyok: Váradi Szabó Jánosné, Dobieczki Sándorné, Szabó Kálmánné, Kaszanyitzky Endréné, Hutiray Pálné, Pechy Pálné, Herdliczka Ernőné, dr. Ujfalussy Józsefné, Zador Lajosné, Szűcs Mihályné, Bruckner Ernőné, dr. Peckó Ernőné, dr. Fráter Imréné, Vecsey Zoltanné, Rösler Richárdné, graf Klebersberg Gézané, Lovassy Károlyne, Miskolczy Lajosné, Visky Sandorné, Ericz Ernőné, Baróthy Béláné, Dóczy Gedeonné, Bahunek Otóné, Saska Jánosné.

Leányok: Ujfalussy Mariska, Szabó Margit, Zador Vilma, Klebersberg Valéria grófnő, Buzas Ilonka, Hutiray Palika, Pechy Paulin, Pechy Valéria, Visky Ilona és Klára, Lovassy Oelberg Jolán, Baróthy Gabriella, Dóczy Ilona, Ericz Ilonka és Jolán, Bahunek Jolán, Szűcs Viola, Saska Gizella, Herdliczka Jolán.

* **Egy tehén Odysseája.** Nagy riadalom támadt tegnap este nyolcz óra felé a Piac-utczán. A korzón egy hatalmas tehén sétálgatott, nagy ijedelmére különösen a gyengébb nemű sétálóknak. Sokan megbámulták a korzó legujabb alakját s olyanok is voltak, a kik méltatlankodni próbáltak. A méltatlankodás oka az volt, hogy a tehén, mint egy nagy kultur városban felnőtt marha, senki elől sem akart kitérni. Ment, haladt végig a korzón, egyenesen a pályaudvar felé. A rozsz nyelvek szerint bucsuzni akart a rátóti bikától, melyet tegnap tettek volna a vonatra a Széll Kálmán címére. Akárhogy is legyen, a szarvasmarhák megjelenése a debreczeni korzón is eseményszámba megy.

* **Dreyfus koporsója.** Az Ile Royale Cayenne, melyhez tudvalevőleg az Ördög-sziget is tartozik, parancsnoka — mint Parisból jelentik — különös távirati kérdéssel fordult a francia kormányhoz. A távirat szövege a következő:

Franciaország miniszterelnökének!

Dreyfus teljes egészségben, jökedéllyel utnak indult. Mi történjék a koporsóval és a bebalzsamozáshoz való szerekkel?

A kormányzó.

Azt a koporsót — minden eselőségre elkészülve — akkor csináltatták, a mikor a Zola-pör folyt. A koporsó farészeit, a hangyák pusztításaitól megóvándó, kátránnyal és kreozottal átítatták. — Belése cinkeből készült, födelének pedig aklaka van, hogy a benne fekvő halott arcza látható legyen. Méline miniszterelnöksége alatt még a bebalzsamozáshoz szükséges szereket is elküldötték az Ördög-szigetre. Attól féltek ugyanis, hogy az antirevizionisták, ha Dreyfus véletlenül meg halna és tendesen eltemetnek, a z z a l gyanusitanak a kormányt, hogy Dreyfust — mint annak idején Bazaine-t — megszöktették. Ezért elrendelték, hogy a bebalzsamozott holttestet küldjek r ö g t ö n Parisba, hogy a tényállást konstatalhassák. A Barnummuseum tulajdonosa a francia kormányának tetemes összeget ígért mar a koporsóért, — amelylyel rémkamráját akarja gazdagítani.

Kassai Vidor rákjai.

Debreczen, június 28.

Kassai Vidor, a népszinház volt érdemes tagját ismeri az egész ország. Ez a kitűnő férfiú csalódott a jó vidék.

Ő azt hitte, hogy a vidék még áldoz a művészet oltárán, hogy ott figyelemmel kísérik a nemzet napszámósának minden lépését, hogy ósmerik azt s egy ilyen koszort kapott: »Kassai Vidornak, az utólréhetetlen hőszelmesnek. Öszinte tisztelői.» Ez a másik omi

nózus eset — melyet ezuttal mentünk meg a történelemnek — színhelye a »zatmármegyei művészvároska, Nagybánya volt.

Ebéd után, a feketénél így sóhajtott fel egyszer a nagy Saint-Hypothése:

— Egyet szeretnék csak, egyet!

— Mit Kassai ur? — kérdezte szolgálatkészen Hollósy Simon.

— Mit? Rákot szeretnék enni.

A társaság nevethegett volna, de nem akartak megsérteni a művészt.

— De — kockáztatta meg végre Réti István — hisz rákot odahaza, Pesten is ehett Kassai ur.

Kassai közelebb tolta a széket Rétiéhez.

— Mindjárt megmagyarázom kérem. Először is Pesten drága a rák, s én tudvaleg nem vagyok pazarló. Másodszor s ez a fő ok: nem akarok zsákban macskát, pardon rákot venni. Hatha a pesti rák döglött volt, mikor meg főzték, Nem igaz? A háziasszonyomnak is említettem már, mennyire szeretnék rákot enni. Nézni, hogy czammognak hatalmas csápjakkal, aztán beletenni a vízbe s figyelni mint lesz vörös, vörösebb, még vörösebb.

... Másnap reggel véletlenül előjött a rákosember a begyből, két óriási kosárral a két karján. S megismétlődött annak a régi adomának a mása, mikor a kis gyerek nadragja hosszú volt, s megkérte a mamáját, majd később nénijét, s azután nővérét, hogy vágjanak le egy darabot belőle. Egyik se tudott róla, hogy a másik is megigazította a ruhadarabot, s reggel a kis fiu egy más nadragot talált az ágy mellett. Kassai Vidor vett a főútcán öt rákot, a háziasszonya üdvözlőalkalmakkal fogadta a rákos embert, s lefoglalt hamarosan tizenöt darabot. Hollósy Simon, Thorma János, Csók István, Réti István, Grünwald Béla és Ferenczy Károly fejenként 15 rákkal lepték meg a zseniális komikust. Csatai Zsfi — ki szintén Bányán töltötte a vakációt — pedig husz darabot vitt el kedvenc partnerének.

— Egészen kétségbe voltam esve. Mit csinálnak én annyi rákkal?

A társalgóban tette fel ezt a kérdést Kassai Vidor. Megdöbbenő csend váltotta fel beszédét.

— Ugy-e senki sem tud erre felelni — folytatta Kassai.

— En megmondtam Kassai bácsi, — szólt végre Küry Klára, — hogy mit kellett volna csinálnia a rákokkal.

— Nos mit Kláriszka?

— Felhasználhatta volna őket — mikor visszafelé ment Pestre? — csicseregte a diva, ki a milyen nagy művésznő, épen olyan elmes is.

(k.)

A kristyóri rémes éjszaka.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jun. 28

1898. június 19-én este már nyugalomra tért Bogdán Péter nyugalmazott kristyóri néptanító, mikor zajt hallott az udvaron. A lakása legnagyobb szobájában halt rendesen, ott állt pénzszekrénye is, melyben akkor 3-400 forint lehetett. A tanító kiszólt, hogy ki van ott s mivel nem kapott választ, gyertyát gyújtott s kiosont. A konyhába több bekormozott arcú fegyveres ember állt. Bogdán Péter neki ment a vezetőjüknek, az mellen kapta őt, ekkor lőttek is rá, de a golyók nem találtak. Eközben folyton durrogtak a puskák, jobbról-balról érte az ütés. Az udvaron egész sortűzet bocsátották rá. Egy golyó az oldalába fúródott, másik pedig kezét érte s szétzúzta két ujját.

Folytonos lövöldözések közepette menekült a szomszédban lakó unokaöccséhez, Bogdán Tamáshoz. Azt is meglőtték, 5 éves fiát is. A csendőri eljárás során kiderült, hogy itt egy jól szervezett rablóbandával állnak szemközt, melynek a következő oláhparsztok a tagjai: Koczój György, Vikar Vaszil Szudricsán Juon, Lakatos László, Téglás Juon

Pelle Juon, Szudricsán Kosztán, Popa Mikuláj, Barua Nyilesné, Burgyán János, Czurban János és Popa Pavel. Ebben a bűnpörben az év április havának folyamán tartotta meg a nagyváradi kir. törvényszék a végtárgyalást, egy másik ügygel kapcsolatosan, a melyben Koczój György, Téglás Juon, Lakatos László és Popa Mikuláj szintén vádlottként szerepeltek.

Az arad-megyei Buiyán közelében levő beszovai uton megtámadták Király Gyula csermői mézeskalácsost, ki a silbai vásárra igyekezett feleségével. Az első tárgyaláson — a mely négy napig húzódott el — körülbelül ötven tanút hallgattak ki, annak idején részletes tudósításokban számolták be a Nagyváradi lapok.

Ítélelhozatalra azonban nem került akkor a sor, mert a törvényszék elfogadta egyik ügyvéd elnapolási indítványát, melyet azzal indokolt meg, hogy a bizonyítási eljárás teljes ségét végett szükséges néhány tanu kihallgatása.

A folytatólagos tárgyalást tegnap és tegnapelőt tartotta meg a törvényszék. Hétfő délután a tanukat hallgattak ki, kik szintén terhelőleg vallottak a vádlottakra s Vámosy Mihály dr. kir. ügyész mondta el vádbeszédét. A törvényszék Hegyesi Marton, Rád Ödön és Curticin Mózes dr. kiváló védőbeszédének meg hallgatása után Koczój Györgyöt, Vikar Vaszil, Szudricsán Juont, Lakatos Lászlót, Téglás Juont és Szudricsán Kosztánt 10, Pelle Juont Czurban Janost s Popa Pavelt 6, Popa Mikuláj, Barua Nyilesnét s Burgyán Janost 7 évi börtönrre ítélte. Az ügyész s a vádlottak megféleblezték az ítéletet.

Irodalom, tudomány, művészet.

Erdélyi műkincsek a párisi kiállításon.

A párisi kiállítás magyar történelmi csarnokának egyik legfeltalább látványossága lesz a z e r d é l y i f e j e d e l m e k t e r m e, a melyben fel lesz halmozva mind az a drága műkincs, mely Erdélyben a régi századokból fenmaradt-templomokban, muzeumokban, főúri kastélyokban, nemesi udvarházaknál, pogárok birtokában. Az erdélyi bizottság lelkes felhívást küldött szét Erdély közönségéhez, melyben műtárgyaik átengedésére kéri fel a tulajdonosokat. A mult dicsőségére büszke erdélyi főúrak versenyezve ajánkoznak a kiállításon való részvételre. A zászok is, Nagy Szeben és Brassó példáját követve késztek templomaik gazdag műkincseit átengedni.

Ugy hogy az erdélyi terem fényes sikerének ígérkezik. A b e c s i cs. és kir. kincstárból is ki fogják kérni Bocskai István fejedelem koronáját és az erdélyi eredetű kincseket.

A műkincsek összegyűjtésére Lukács Béla kormánybiztos megbízásából július elején egy hónapi körútra indulnak dr. Radács Jenő, az iparművészeti muzeum igazgatója és dr. Szádeczky Lajos kolozsvári egyetemi tanár, az erdélyi muzeum titkára. Ezenkívül képviseltetni fogja magát a kormánybiztos dr. Földváry József titkár által is. A szász földre lemege Szalay Imre n muzeumi igazgató is, a tört. vghjtó bizottság elnöke.

Árpád korbeli kápolna. A bodrog monostori Sziga szige szigetén tavaly egy kápolna romjaira bukkantak. A bács megyei történelmi társulat elnöke L a t i n o v i c s Géza országgyűlési képviselő felkérte az országos műemlékek bizottságát a romok megvizsgálására. A bizottság a vizsgálat megejtésére Dr. Czobor Béla egyetemi tanart és Sztiehló O tó műépítést bízta meg, kik alapos vizsgálat után megállapították, hogy a kápolna az Árpád-királyok korából származik. Dr. Czobor a vizsgálat eredményéről értesítette a nemzeti muzeum igazgatóságát is. A műemlékek országos bizottsága a megkezdett ásatásokat folytatja.

Ingyenes tanfolyam. Dr. F e u e r Nathániel egyetemi tanár és kir. közegészségügyi felügyelő július 4-én a székesfővárosi

Szent-István kórházban a vezetése alatt álló trachoma osztályon ingyenes trachoma-tanfolyamot fog kezdeni. Minthogy a tárgy természeténél fogva tanfolyamon csak korlátozott számban vehetők fel hallgatók, előnyben azon orvosok részesülnek, kik a trachoma orvosi kiküldést óhajtanak elnyerni.

A m. kir. közlekedési muzeum ezennel nemcsak hétfőn, szerdán és pénteken, hanem vasárnap délelőtt 9-12 óráig is nyitva lesz a közönség részére. Így azoknak is alkalmuk lesz a muzeum megtekintésére, a kik azt hétköznapon nem látogathatják.

Szem és száj között. A magyar olvasóközönség páratlan rokonszenvével fogadta Beniczkyne Bajza Lenke regényinek olcsó füzetes kiadását. Ebben a vállalatban most újabb hat füzet jelent meg, többek között megkezdődik a kitűnő író egy újabb regénye, ezzel a címmel: Szem és száj között. Ez a regény épen olyan vonzó, élvezetes olvasmány, mint Beniczkyne egyéb munkái, a melyeket a tiszta, derűs társadalmi képek kedvelői annyira megszerettek. Egy-egy füzet ára csak 15 kr. Előfizethető 6 füzetre 90 kr., 10 füzetre 1 forint 50 kr-ával. Kiadója Singer és Wolfner Budapest, Andrassy-ut 10 szám.

A Magyar Anekdotalincsek füzetekben. Tóth Béla ötkötetes nagy munkája a »Magyar Anekdotalincsek« ugy a sajtó, mint az olvasóközönség részéről olyan fogadtatásban részesült, mely csaknem páratlan. Elismerik, hogy a humornak, az ötletgazdagságnak és a szórakozásnak kiapadhatatlan forrása. A kiadók, Singer és Wolfner, hogy a mű megszerzését mindenkire névvel lehetővé tegyék, füzetes kiadást is rendeztek, melynek egyes füzete 25 krajczárjával kapható. Most jelent meg a 4-6 füzet. Ez is, épp úgy, mint a megelőzők és az utána következők a kiadók (Budapest, Andrassy-ut 10. sz.) valamint bármely hazai könyvkereskedes útján megszerezhetők. Előfizethető 6 füzetre 1 frt 40 kr., 10 füzetre 2 frt. 50 kr-ával.

A »Vasárnapi Ujság« június 25-iki száma 20 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Jovanovics János (arczképpel), Hadzsics Antaltól. — »Jovanovics János költeményeiből.« Szerbből fordította Dömötör Pal. — Regénytár: »A mit nem lehet megvásárolni.« Regény. Irta Pglevoi N. P. Oroszból fordította Ambrozovics Dezső (az orosz kiadás eredeti rajzaival). — »Feltékenységből.« Ebeszés. Irta Lloyd Osbourne. Angolból fordította S. A. (képpel). — »Ezús talak.« Elbeszés. Irta Bodrogi Lajos. — »Erzsébet királyné legutolsó képe« (képpel Genfben főtelt pillanatfénykép után). — »A bányai turul« (képpel a bányai turul-szoborról). — »Morelli Gusztáv« (arczképpel Balló Ede festménye után és képpel Morelli metszetei után). — »Szamadáskor.« Kötemény G. Diószegi Mórtól. — »A hangyabolyok világából.« — »Kriotalomantia.« — »A Karoliná-szigetéről« (képpel). »A turcseki honvédelmek leleplezése« (képpel). — »Loubet elnök az auteli lövészpeny« (képpel). — »Egy új jégtörőhajó« (képpel Reményi Antaltól). — Irodalom és művészet. Közintézetek es Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egveleg, stb. reades hetirovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára egyévére 2 frt., a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 kr.

CSARNOK.

Esküvő előtt.

Irta: Timár Szaniszló.

— Folyt. és vége. —

— De ki, ki volt az az ember? — végre kiáltá a fájdalom paroxizmusában, mialatt ruháját tépte es leborult a pamlagra, a mely

az iróasztal mögött állt. A jegyzetekben levelet nem talált sehol sem, a nő az ösmeretlent mindenhol csak harmadik személyben említette.

Reszkető, lázas kézzel feszítette föl az egész titkos fiókot, miközben a kétségbeesés sipjai mindinkább hangosabban ujták a sivár vad nótát lelkében. Kiragadta a rekeszből a leveleket, vadul tépte az elsárgult lapokat.

Most, Most! A megtört ember reszketve támaszkodott az asztalhoz. Egy level akad a kezébe, csak néhány sor, de rettentő világosságot gyújtott benne. Ferfi-írás: ösmerte jól. Ha az az aláírás nem lett volna is ott: „Gáspár...”

Lénárd kiterjesztette a karjait és mintegy segílyt esdve nézett a padmalyra. Ő volt az, Mariska völegényének az apja ifjúkori barátja, iskolatársa, szomszédja. Az öreg férfi melére szoritotta kezét, hogy elnyomja a vad sikolyt, a mely mellét folyogatta, azután egyszerre elszedült és arczra bukott a szoba puha szőnyegén s megindult a könnyek arja szeméből. Majd lassankint fölkel, letörölte az áruló vizet szeméről, rendbe hozta a ruháját, zsebébe tette Bernáth Gáspár levelét s kitörtorgott a szobából, nem a nélkül, hogy az ajtót gondosan ismét el nem zárta volna.

Künn megparancsolta a legénynek, hogy nyergeljen lovat.

Az új megösmérés kiforogta a valójából s szilaj elhatározás támadt a szívében. Eppen nyeregbe akart ülni, mikor a lakószobából kilépett Mariska, mosolygóbban és bájosabban mint valaha.

— Hová akarsz lovagolni, apa? — kérdezte odasietve az öreg urhoz és átölelte a nyakát.

Lénárd megörnyedt az indulások súlyától. Némán megfogta leánya kezét és bevezette szobájába.

— Nagyon szereted völegényedet? — kérde remegő hangon, mikor beérik és betette az ajtót.

— Apám, — felelé megriadva a leány, — neje lennék-e ha szerelem nem kötne hozzám?

— Lásd, leányom: apádat nagy fájdalom érte s ki tudja, még mi vár reám az élet homályos útjain. Lehet, hogy nagyobb bu, mint a mennyit a szív elbir. Mondd: ha most egyszerre kiderülne, hogy az az ifju méltatlan hozzád, szeretnéd akkor is?

— Mindg, örökké! — szolt kipirult arczczal a leány.

— Vagy ha elháríthatlan akadályok merülneek fel, amelyek a házasságot lehetlenné teszik?

— Próbára akarsz tenni apám? Nem, ne üzz tréfát a szent és tiszta érzésből, a mely boldogit. Tünnék ki bár, hogy Pali bűncs elvetemedett, aljas, vagy sütné bár a világ akármily bélyeget a homlokára, én az övé leszek, vagy a halálé. Gyalázatát érnemmel simitanám el, vagy megosztanám vele a börtönt. De nélküle élni nem tudok.

Lénárd Rafael nem szolt többé semmit. Megesókolta a leány homlokát, megnyugtatta, mondván, hogy csak kérdés akart lenni, aztán lement az udvarra, nyeregbe ült s nemsokára látta, a mint vágatva száguldott ló és lovas az erdőbe, a melynek árnyeka lassankint befödte.

Két öreg ember áll szemben egymással a szomszéd birtok kastélyának egyik szobájában. Fehér hajú, görnyedt testü férfiak, de szemökben ujra fellobbant ifjuság tüze, vagy mondjuk, a kétségbeesett szenvedély lángja, amint egymásnak a szeme közé néznek.

— Nem tagadod tehát, — mondá Lénárd, mielatt erősen megmarkolta Bernáth Gáspár karját. Bevallod, a mit hallani is a legborzasztóbb. — Betörtél vad kalóz gyanánt családi életem szentélyébe; parázna szívvvel bemocskoltad legszentebb oltárképeimet, halálba kergetted azt, a kit a világon legjobban szerettem, s azután volt arczod bűnöd tudatában fiad számára megkérni a leányom kezét? S nem féltél, hogy a nap elsötétül

ennyi gonoszság láttára s gyermekeink boldogságát a mult tragikus emléke megront-hatja?

Bernáth Gáspár megsemmisülve állt előtte.

— Tégy velem, a mit akarsz, Rafael: bűnös vagyok, igaz. De ne feledd, hogy én is szenvedtem, többet mint te, a ki csak most tudod a valót, mig engem a büntudat átka huszonkét év óta üldöz. Én is szerettem őt, s a kétségbeesés furiai azóta mindig gyötörték. De mikor láttam gyermekeink szerelmét nőni, azt hittem, hogy az ég enyhítő sugarat bocsát életem útjára; azt hittem, hogy a fiatalok boldogsága kiengeszteli a multat a jövővel és az ő szerelmök napsugara bearanyozza a régi homályt. Semmisít meg Rafael, de ne tépd szét a fiatalok boldogságát s ne törd össze e anyod szívet is ezzel.

— Azt nem is teszem, de kettőnk közül az egyiknek pusztulnia kell. Az esküvőn nem lehetsz jelen; értsd meg jól: leányom nem tud a fiad nélkül élni, de a seb, a melyet rajtam ejtetél, boszúért kiált. Holnap rosszullesz a fogsz színelni, gyermekeink összekelnek, mi pedig megverekszünk. Nem most, hanem egy év múlva, nehogy gyermekeink boldogságát egyikünk halála, mint busjósulat zavarja meg. Mához egy évre, tanuk nélkül az erdő homályában fogunk egymással szembeállni legyverrel és soha senki se tudja meg, kinek a keze ölte meg azt, a ki e viadalban elesik.

Azonban a sors könyvébe egy hatalmasabb kez más végezetet irt. Még nem folyt le az év, a mikor egy haldokló agya előtt ott terdel három ember: a fiatal pár, a mely boldogságban egyesült és Bernáth Gáspár, a ki megtörtén fogja a haldokló Lénárd Rafael kezét. Lénárd szemét már a halál fatyola kezdi borítani. Az átellenes falon ott függ felesége arczképe, arra veti még egyszer tekintetét. A megtört szívből elszállt e látványra a bosszu sórtét érzése. Még egyszer áldólag emeli kezét a fiatalok felé, azután odahuzza a zokogó öreg ember fejét magához s utolsó erejét megfeszítve, fölébe sugja:

— Megbocsátok!...

Bernáth Gáspár megrendülve borul a halott párnájára s eltakarja könyttől azott arczát.

— Légy áldott mély sírod éjjelében — rebegi magában — s legyen eltemetve mind, a mi bennünket szétválasztott, hogy egykor a kiengesztelődés világában egyesülhessünk...

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

Junius 28.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilos	Ar 100 klg.		kilos	100 kilogramm	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági ó	76	9.65	9.65	80	10.10	10.45
"	77	9.70	9.75	81	10.00	10.00
"	78	9.90	9.95	82	—	—
Tiszavidéki ó	79	9.95	10.05	—	10.25	10.35
"	76	9.70	9.80	80	—	0.00
"	77	9.85	9.95	81	10.00	10.00
Pestvidéki ó	78	9.95	10.05	82	10.25	10.35
"	79	10.00	10.05	—	—	10.00
"	79	9.70	9.80	80	—	—
Fehérmegyei ó	76	9.80	9.90	81	10.15	10.25
"	78	9.90	9.95	82	—	—
"	79	9.95	10.05	—	—	—
Bácskai ó	76	9.45	9.55	80	—	—
"	77	9.55	9.60	81	00	00
"	78	9.65	9.75	82	0000	00
Észak mag	79	9.85	—	—	—	—
"	79	—	—	80	—	—
"	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogramm
Bozs elsőrendű uj	70-72	7.15 7.30
" másodrendű uj	—	7.00 7.10
Árpatakarmányak	60-62	6.15 6.35
" égetni való	62-64	5.80 6.10
" serfözdei	64-66	6.50 7.00
Zab	39-41	5.8 6.00
Tengeri bánsági uj	—	4.50 4.60
" más nemű	—	5.00 5.25
Repcze bánsági	—	4.15 4.45

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Junius 28. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgron felüli 40-41 1/2 kr. Közép (páronként 300-400 klg. sulyban 40-41 1/2 kr. Fialat, nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 41 1/2-44 1/2 krig. Fialat közép (páronként 251-320 klg.) 42-43 1/2 krig. Fialat könnyű páronként 250 kigrig terjedő sulyba. 44 1/2-45 kr. Szerbiai: nehéz (páronként 250 kigr felüli sulyában) 43-44 krajczárig. közep páronként 240-260 kilogramm sulyban) 43-45 krajczárig. — Könnyű (páronként 240 kigramig terjedő sulyban) 43 1/2-45 krajczárig

Sertés létszám: 1899. évi Junius 26-án — volt készlet 46.575 darab, 1899 Junius hónap 27-én felhajtott 461 drb, 1899 Junius hónap 27-ik napján elszállított 582 drb 1899 Jun. hó 28-ik napjára maradt készlet, ben 46.454 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdélben, Csikmezyében, a fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama: Jun. 15. — Szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós, Görög vállalkozóknál Sz.-Régen.**

Déli utirány: Brassó, Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya, megrendelhető igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, Debreczenben: **Csanak József, Szabó Zsigmond, Kontsek Géza és Félegyházi János** uraknál.

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal árjegyzékkel szolgál

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék.

Posta és táviráda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság, Borszék.

A világ minden tárlatán első kitüntést nyert!

Millenniumi nagy fremmel is kitüntetve.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Éljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.